International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2020; 6(1): 35-38
© 2020 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 22-11-2019
Accepted: 24-12-2019

ವೀಣಾ ಎಲ್.ವೈ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ – ಹಂಪಿ
ಬಳ್ಳಾರಿ

ಡಾ. ಎಸ್. ಬಿ. ರಾಠೋಡ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಎಸ್. ಎಸ್. ಕಲಾ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,

Corresponding Author:
ವೀಣಾ ಎಲ್.ವೈ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ – ಹಂಪಿ
ಬಳ್ಳಾರಿ

ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೆಲೆಗಳು

ವೀಣಾ ಎಲ್.ವೈ, ಡಾ. ಎಸ್. ಬಿ. ರಾಠೋಡ

ಒಂದು ಸಮುದಾಯವು ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮುದಾವು ತನ್ನದೇ ಆಚಾರ–ವಿಚಾರವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡದೇ ಏಣಿಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯವು ಮೂಲ ಹರಪ್ಪ ಮಹೆಂಜೊದಾರೋ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಾಜವಾಗಿದ್ದರು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಡೀ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ತನ್ನದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅಭ್ಯಯಿಸಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೊಳಪಡಿಸಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆಕರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೊಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದರದೇ ಆದ ಆಯಾಮಗಳಿವೆ. ಕೃತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಲೇಖಕನ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಧೋರಣೆ, ಕೃತಿಯ ಕಥಾವಸ್ತು, ಅದರ ಕಾಲಘಟ್ಟ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ. ಕಾವ್ಯವಾಗಲಿ, ಲಾವಣಿಗಳಾಗಲಿ, ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಕುರಿತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಥನ ಕಾದಂಬರಿ, ಲೇಖನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಯಾವುವು. ಹಾಗೂ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಗೆದ್ದಿವೆ, ಯಾವುವು ಸೋತಿವೆ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಮುಖ್ಯ. ವಿಮರ್ಶಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಬಿಂಬಿತ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ರೂಪಿತಗೊಳ್ಳುವ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದೇ ರೀತಿ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಅದರೊಳಗಿನ ಉಪಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ತಾತ್ವಿಕ ಸ್ವರೂಪ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು. ಲೇಖಕ ಪ್ರತಾಪ್ ಚಟ್ನೆ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ತ್ತಿಂ ತ್ತಿಜಔಜ ಛಿಟರಿಚಿಡಿಚಿ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹೇಳುವಂತೆ ಇದೊಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ಬುದ್ಧನ ತಾತ್ವಿಕನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ತಳಸಮುದಾಯಗಳು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಇದೆ. ಲೋಕಾಯತ, ನಾಥಪಂಥ, ಚಾರ್ವಾಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಇತರೆ ತಳಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯವು ಏಕರೂಪವಾದುದಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಬಹು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದಲ್ಲ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಹೊಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅವಲೋಕನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು.

ಹೀಗೆ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ನೆಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು.

೧. **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ/ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆ**
೨. **ಸಾಮಾಜಿಕ/ಚಳವಳಿ ನೆಲೆ**

೧. **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ/ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆ:** ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ,

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅದರೊಳಗೆ ಮಹತ್ವದ ದನಿ ಅಡಗಿದೆ. ದಲಿತ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೊಲೆಯ, ಮಾದಿಗ, ಲಂಬಾಣಿ, ಭೋವಿ, ಕೊರಚ, ಕೊರಮ ಹಾಗೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಬಹುತೇಕ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯ ಮತ್ತು ಮಾದಿಗರ ಸಂವೇದನೆ, ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್ ಅವರ 'ಗತಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಸೇರಿ ಅವರ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆ ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಕವಿ, ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಆತ್ಮಕಥನ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯ ಕುರಿತು ಸಮಾಜದ ಗ್ರಹಿಕೆಯೇನು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಏನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತಿವೆ. ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯ ಹೇಗೆ ಕಾಣಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತದರ ಸ್ವರೂಪ ಕುರಿತಂತೆ ಇಂದಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾಲದ ಚಿಂತಕರು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಕೂಡ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕರು ಅವರು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿತ ಮತ್ತು ತಿರಸ್ಕಾರ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಅಡಗಿರುತ್ತವೆ. ರೂಪ್ಲಾ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ರಂಗು ರಂಗಿನಬಂಜಾರ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯದ ಕಾಯಕ ಕಸುಬಿನ ಬಗೆಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮುಖ ಚಲನೆಗಿಂತ ಜನಾಂಗದ ಇಳಿಮುಖ ಚಲನೆಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖ ಚಲನೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕಖವಾಗಿಯೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ. ಅದರೊಳಗಡೆಯೂ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬಹುದು. ಬದಲಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿತವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವಾಗ ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಲುವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಆಯಾಮದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುಸಂಧಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ. ಈ ಧೋರಣೆ ನೀಡಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಶೋಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಒಳಾಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಮ್ಮದೇ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಕೂಡ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಠೋಡರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬರೇ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಸ್ತುತವಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಡಾ. ಪಿ. ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ ಅವರು 'ಲಂಬಾಣಿಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಕೃತಿಯು ಸಮುದಾಯದ ಜನಪದೀಯ ಕಥನವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದರೆ ಅವರದೇ ಮತ್ತೊಂದು 'ಲಂಬಾಣಿ ಗೋತ್ರಗಳು ಮತ್ತುಶಾಸ್ತ್ರಗಳು' ಕೃತಿಯು ಕೇವಲ ಸಮುದಾಯದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆಚರಣೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇವೆರಡೂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹಭಿನ್ನತೇ ಏನಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬಲೇಖಕ ಒಂದು ಕೃತಿಗಿಂತ ಮತ್ತೊಂದುಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಿನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು.

ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹುಡುಕಾಟದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾತ್ವಿಕ ಧೋರಣೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಓದುಗ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕರು ಅವರದೇ ಆದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕ ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದರೊಂದಿಗೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಲಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವಿಮರ್ಶೆಗಿಂತ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ರೂಪಕವಾಗಿ, ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತಿನ ಅನಾವರಣದಂತೆಯೂ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಕ್ಕಿಟ್ಟು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗುರುತುವಿಕೆ ಲೋಕಾಯತ, ನಾಥಪಂಥ, ನಿರಾಕಾರ ವಾದಗಳೊಡನೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಬುದ್ಧನ ತತ್ವದರ್ಶನದೊಡನೆ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಮುದಾಯ ಬದಲಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಹೋದ ಜನಾಂಗ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೆ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡ ಜನಾಂಗ ತನ್ನ ಮೂಲ ಗುರುತಿಗಾಗಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದೆ.

'ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯದವರು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರರು' ಎಂಬ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಾಣಿಯಂತೆ, ತನ್ನಮೂಲ ಇತಿಹಾಸವನ್ನುಮರೆತಿರುವ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯವು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೋತ್ತರ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರನ್ನೆ ಪವಾಡ ಪುರುಷನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ಸೇವಾಲಾಲ್ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಆದರೆ ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಮೌಢ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯಿಂದ ಅವರು ಪವಾಡ ಪುರುಷರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೆಗ್ಗುರುತಿನ ಅಳಿವಿಕೆಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಅಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಲೇಖಕರನ್ನು ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಸಮುದಾಯೇತರ ಜನಾಂಗದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಲಂಬಾಣಿ ಸಮುದಾಯದ ಲೇಖಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಲಾಗದು. ಅದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಂಬಾಣಿಯೇತರ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಹಿತ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಬಲ್ಲದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಹಲವು ಆಯಾಮ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ಆಲೋಚನ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ